

ÖĞRETMENLERİN BİR EĞİTİM ARACI OLARAK SOSYAL MEDYAYI KULLANMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Bengü Akkaya¹

Sedat Kanadlı²

Geliş Tarihi/Received:13.09.2019 Kabul Tarihi/Accepted: 28.11.2019

ÖZET

Günümüzde internetin kullanımının artmasıyla ortaya çıkan ve toplumun her kesimini etkileyen sosyal medya, eğitimcilerin hayatında da önemli hale gelmiştir. Bu araştırmanın amacı; öğretmenlerin sosyal medyanın eğitimde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, MEB'e bağlı okullarda çalışan 35 öğretmen oluşturmaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Açık uçlu soru formu ile toplanan nitel verilerin analizinde tümdengimsel nitel veri analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında öğretmenlerin büyük çoğunluğunun mesleki ve bireysel olarak iki farklı boyutta sosyal medya araçlarını kullandığı ve bu kullanımın tatmin edici ve beklentileri karşılayıcı olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin sosyal medyayı alandaki yeni gelişmeleri takip etmek, bilgiye kolay erişmek ve meslektaşlarla iletişim sağlamak amacıyla kullandıkları belirlenmiştir. Buna ek olarak sosyal medya araçlarının kullanmanın öğretmenlere motivasyon sağlamada, doyum almada, güncel kalmada ve meslektaşları ile işbirliği yaparak iyi örnekleri transfer etmede olumlu yönde katkılar sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim aracı; sosyal medya; öğretmen görüşleri

TEACHERS 'VIEWS ON USING SOCIAL MEDIA AS A EDUCATIONAL TOOL

ABSTRACT

Social media, which has emerged with the increasing use of the internet and affects every segment of the society, has become important in the lives of educators. The purpose of this research; to determine the views of teachers about the use of social media in education. The study group consists of 35 teachers working in schools affiliated to MoNE. In this study, basic qualitative research method was used. Deductive qualitative data analysis was used in the analysis of qualitative data collected with open-ended questionnaire. In the findings of the study, it was determined that most of the teachers used social media tools in two different dimensions as professional and individual and this usage was satisfactory and satisfying teachers' expectations. It was determined that teachers used social media to follow new developments in the field, to access information easily and to communicate with colleagues. In addition, the use of social media tools has been shown to contribute to teachers' motivation, satisfaction, up-to-date, and collaboration with colleagues in transferring good practices.

Keywords: Educational tool; social media; teacher opinions

¹İngilizce Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, Mersin, Türkiye, benguakkaya33@gmail.com

²Doç.Dr., Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye, skanadli@mersin.edu.tr, ORCID:0000-0002-0905-8677

1. GİRİŞ

Çağımızda sosyal medya araçlarının iletişim aracı olarak kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Sosyal medya ağları bireysel ve kurumsal olarak reklamcılık, haberleşme ve eğitim gibi birçok alanda etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu araçların kullanımı ile iletilen bilgi, çok hızlı ve kolay erişebilir olmasından dolayı kişilerarası paylaşımı hızlandırmaktadır. Sosyal medya çok iyi bilinen iki kelimenin birleşimi olarak ortaya çıkmıştır. “Sosyal” karşılıklı etkileşimdir ve diğerlerinden de etkilenmenin olduğu bir terimi ifade eder; “medya” ise her türlü haberin bir araya geldiği, haberlerin iletilerek yaygınlaştırıldığı birçok aracı kapsamaktadır (Safko & Brake, 2003, s.4).

Eğitim ve öğretimde; öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığının sunduğu programı belli yöntem ve tekniklerle uygulayarak öğrencide hedeflenen davranışın kazanılmasında liderlik eden konumdadır. Öğrencilerin öğrenmelerini kalıcı ve sürdürülebilir kılması ve öğrenmeyi öğrenme konusunda motivasyon sağlaması bir öğretmenin en önemli görevlerinden bir tanesidir. Öğretmenlik mesleği profesyonel bir meslek olmanın yanı sıra duygusal anlamda yeterliliğin ve mesleki iç motivasyonun olması gereken en önemli mesleklerin başında gelmektedir. Öğretmenlerin akademik alan bilgisinin yanında, yenilikçi, sürekli değişen teknolojiye ayak uyduran öğrenen lider özelliklerini taşıması gerekmektedir. Günlük yaşamda sürekli olarak meydana gelen teknolojik gelişmelerden dolayı, bu teknolojilerin eğitim alanında kullanılması artık kaçınılmaz olmuştur. Günümüz bilgi çağında bilgiye erişim yöntemlerini öğrenmek bir bilgiyi ezberleyerek ona sahip olmaktan çok daha önemlidir. Her bireyin gereksinimleri farklı olduğu gibi öğrenme anlamında da bireyler farklı bilgilere ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaca en iyi şekilde cevap vererek karşılayan araçlardan bir tanesi de sosyal ağlardır. Sosyal ağlarda öğrencilerin sürekli etkileşim ve katılımcı olma durumunu eğitime yansıtma bu açıdan önem taşımaktadır.

Öğrencilerin internet kullanımı, onların sosyal ve akademik hayatlarına çok önemli katkılar sağlamaktadır (Genç, 2010). Zamanlarını ve enerjilerinin çoğunu sosyal medya kullanımında harcayan öğrencilerin birçoğu ilişkiler geliştirerek kendileriyle ortak noktaları olan bireylerle gruplar kurmakta, topluluklar oluşturmaktadır. Bu süreçte, öğrencilerin 21.yüzyıl becerileri de gelişmektedir. Bu bilgi ve birliktelik, eğitim toplulukları oluşturmak için eşsiz bir fırsattır (Pollara ve Zhu, 2011). Öğrenciler; yeni gelişen ve sürekli çeşitlenen sosyal medya araçları ile informal öğrenme süreçlerine dâhil olmakta, informal öğrenmenin sağlanmış olduğu yeni girişimlerle öğrenmek ve bilgiye kendileri ulaşmak için yeni yollar bulmaktadırlar. Öğrenciler kendi problemlerini çözmek için denetimlerini ellerinde bulundurmaktadır. Sosyal medya araçlarının eğitsel araç olarak kullanımı öğrenciyi sınıf ortamında daha aktif hale getirebilmektedir.

Yamamoto, Demiray ve Kesim (2010) eğitim de sosyal medya araçlarının bir araç olarak kullanılmasının faydalarını şu şekilde sıralamıştır: (i) Zaman ve mekândan bağımsızlaşma. (ii) Eğitimde bilgisayar kullanımının; eğitimde başarı ve verimliliği artırarak, eğitimin kalitesinin iyileştirmesi (iii) Bilgisayar teknolojileri alanındaki iyileşmelerle birlikte öğrenmenin daha kısa zamanda ve daha düzenli öğrenebilmeyi sağlaması. (iv) Öğrenmeyi bireyselleştirmesi. (v) Anında dönüt alınabilmesi. (vi) Ders

etkinliklerinin öğrenci tarafından her istendiği zaman tekrar edilebilmesi. (vii) İçeriğin kolay görüntülenebilmesi. (viii) İşitsel ve görsel çoklu öğrenme ortamları sağlaması. (ix) Laboratuvarlarda yapılması gereken derslerin, daha az maliyetle ve tehlikesiz bir şekilde benzetim şeklinde sanal laboratuvarlarda yapılması. (x) Ders içeriklerinin senkronize bir şekilde sanal sınıf ortamlarında yapılarak arşivlenmesi. (xi) iletişimi sağlayabilmesi. (xii) Öğrencilerin araştırma yapmada, bilgi ve yetkinliklerini arttırmada daha çok motivasyon sağlaması. (xiii) Öğrenci performansının değerlendirilmesine imkân vermesi. (xiv) Değerlendirme sonuçlarının ölçümünde hata yapma olasılığının azalması. (xv) Öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgiye erişim, değerlendirme ve bilgiyi kullanarak etkili alıntı yapma yeteneklerini geliştirmesi.

Sosyal medyanın eğitimde kullanılmasının faydaları olmakla birlikte bazı riskleri de bulunmaktadır. Devi, Gouthami ve Lakshmi (2019) yaptıkları çalışmada sosyal medyanın öğrencilerin (i) ruh hallerinde ve öz kontroldeki sık sık dalgalanmalara, (ii) stres, endişe veya korkuya, (iii) görevlerini ihmal etmelerine ve (iv) yüz yüze iletişimde bulunma yeteneklerini kaybedebilmelerine neden olabileceğini ifade etmişlerdir. Bu nedenle Blazer (2012) sınıfta sosyal ağ kurmaya izin vermeden önce, okul bölgelerinin zararlı çevrimiçi etkileşimleri ele alan ve eğitimcilere ve öğrencilere sosyal medya kullanımında rehberlik ve gözetim sağlama konusunda güçlü politikalar oluşturmalarının zorunlu olduğunu belirtmiştir.

Çevrimiçi ortamları ve sosyal medya araçlarının öğretmenlik mesleki gelişimine olan etkisi Demirli, Demirkol ve Özdemir (2015) tarafından yapılan çalışmada incelenmiştir. Hou (2015) çalışmasında özel bir mesleki gelişim topluluğu oluşturarak bu topluluğun reflekslerinin incelemiştir. Akdur, Yetişken ve Bilici (2013) tarafından yürütülen ve 60 öğrenciye bir dönem boyunca aktif olarak sosyal medya araçlarının kullanıldığı öğrenim ortamı sağlanan bir çalışmada sosyal medya ile eğitim süreçlerinin desteklenmesinin öğrencilerin öğrenme süreçlerinde etkili olduğu, öğrenme ortamını kolaylaştırdığı ve eğitim süreçlerini geliştirdiği tespit edilmiştir. Saini ve Abraham (2015) yaptıkları çalışmada sosyal medyanın eğitimde kullanılması ile sosyal yapılandırmacı bir öğrenme ortamının oluşturularak öğrencilerin aktif öğrenen bireyler haline getirilebileceğini iddia etmiştir.

Uluslararası alan yazında sosyal medyanın eğitsel amaçlı kullanımına yönelik birçok araştırma (Devi, Gouthami ve Lakshmi, 2019; Hou, 2015; Saini ve Abraham, 2015) olmasına rağmen ulusal düzeyde yapılan çalışmalar (Akdur, Yetişken ve Bilici, 2013; Demirli, Demirkol ve Özdemir, 2015) sınırlı sayıdadır. Oysa sosyal medyanın öğrenci ve öğretmenlerin hayatında vazgeçilmez bir duruma gelmesi öğrencilerin ve öğretmenlerin neden ve nasıl sosyal ağları kullandıklarını değerlendirerek, nedenini ortaya çıkaracak araştırmaları önemli hale getirmiştir. Böylece sosyal medya kullanımının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine olan etkisi daha açık bir şekilde göstereceği düşünülmektedir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; öğretmenlerin sosyal medyanın eğitimde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Öğretmenlerin kullandıkları sosyal medya araçları nelerdir?

2. Öğretmenlerin eğitsel amaçla kullandıkları sosyal medya araçları nelerdir?
3. Öğretmenlerin sosyal medyayı eğitsel amaçla kullanmalarının nedenleri nelerdir?
4. Sosyal medya araçlarını eğitsel amaçla kullanmanın öğretmenlerin mesleki gelişimine katkısı nedir?
5. Öğretmenlerin eğitsel amaçla kullanılan sosyal medya araçlarına ve paylaşılan içeriklere ilişkin önerileri nelerdir?

2. YÖNTEM

Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Temel nitel araştırma yöntemi, diğer nitel araştırma yöntemlerinin (durum çalışması, fenomenoloji, kuram oluşturma, etnografi, anlatı) kapsamına girmeyen; ancak nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı araştırma türü olarak tanımlanmıştır (Merriam, 2009, s.22). Bu çalışmada öğretmenlerin sosyal medyanın eğitimde kullanımına ilişkin görüşleri betimlenmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu elverişli durum örnekleme ile belirlenmiştir. Elverişli durum örnekleme var olan, erişilebilir durumdaki katılımcıların araştırmaya dâhil edilmesidir (Fraenkel ve Wallen, 2009, s.98). Bu örnekleme yöntemine uygun olarak milli eğitime bağlı okullarda çalışan farklı branşlardan 35 öğretmene ulaşılmıştır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanmasında açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Bu form eğitim bilimlerinde uzman 3 öğretim üyesinin görüşlerine göre hazırlanmış ve 3 öğretmen üzerinde pilot uygulaması yapılmıştır. Bu formda aşağıdaki sorular sorulmuştur.

- 1) Hangi sosyal medya araçlarını kullanıyorsunuz?
- 2) Eğitsel amaçlı olarak hangi sosyal medya araçlarını kullanıyorsunuz?
- 3) Sosyal medyayı eğitim-öğretim faaliyetlerini desteklemek amaçlı kullanma nedeniniz nedir?
- 4) Sosyal medya araçlarının mesleki gelişiminize katkısı nedir?
- 5) Mesleki gelişiminize katkı sağlaması için sosyal medya araçlarının (Tedx, Youtube, Instagram, Twitter vb.) ve paylaşılan içeriklerin ne tür özelliklere sahip olmasını önerirsiniz?

2.3. Verilerin Analizi

Nitel verilerin analizinde tümevarımsal nitel veri analizi kullanılmıştır. Bu analiz nitel verideki kod, kategori, tema ve örüntülerin keşfedilmesini gerektirir (Patton, 2014, s.453). İçerik analiz olarak da isimlendirilen (Yıldırım ve Şimşek, 2003) bu analizde; yazılı veriler satır satır okunur, bunlar daha küçük bilgi bölümlerine ayrılır, kodlanır daha sonra ortak yönleri olan kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulur (Creswell, 2008, s.251). Yapılan tümevarımsal nitel veri analizi sonucunda 5 tema elde edilmiştir. Kodlamanın güvenilirliğini belirlemek için toplanan verilerin % 20'si kod tanım tablosu ile birlikte başka bir kodlayıcıya verilerek yeniden kodlanması istenmiştir. Yapılan kodlamalar

karşılaştırılarak [(uzlaşılan kod sayısı)/toplam kod sayısı]x100 (Miles ve Huberman, 1994: 64) formülüne göre kodlayıcılar arası güvenilirlik belirlenmiştir.

Tablo 1. Kodlayıcılar Arası Güvenirlik Yüzdelerinin Temalara Göre Dağılımı

Temalar	Güvenirlik Yüzdesi (%)
Sosyal medya araçları	0.85
Eğitsel sosyal medya araçları	0.83
Eğitim-öğretim için sosyal medya	0.84
Mesleki gelişime katkı	0.89
Eğitsel sosyal medyaya ilişkin öneriler	0.79

Miles ve Huberman (1994, s.64) kodlayıcılar arası görüş birlikleri için %80 gibi bir güvenilirlik aranması gerektiğini belirtmiştir. Tablo 1'e göre kodlama güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

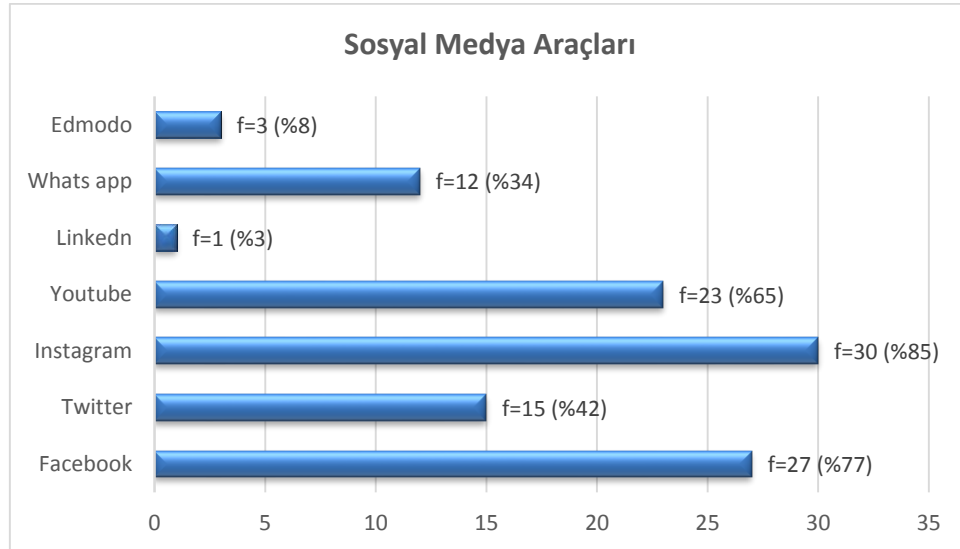
3. BULGULAR

Bulgular öğretmenlerin mesleki düzeyde sosyal medya araçlarını kullanma düzeylerini frekans değerleri ve yüzdeler şeklinde sunulmuştur.

3.1. Öğretmenlerin Kullandıkları Sosyal Medya Araçlarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin açık uçlu soru formunda bulunan “hangi sosyal medya araçlarını kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı Grafik 1’de verilmiştir.

Grafik 1. Öğretmenlerin Kullandıkları Sosyal Medya Araçlarının Dağılımı (N=35)

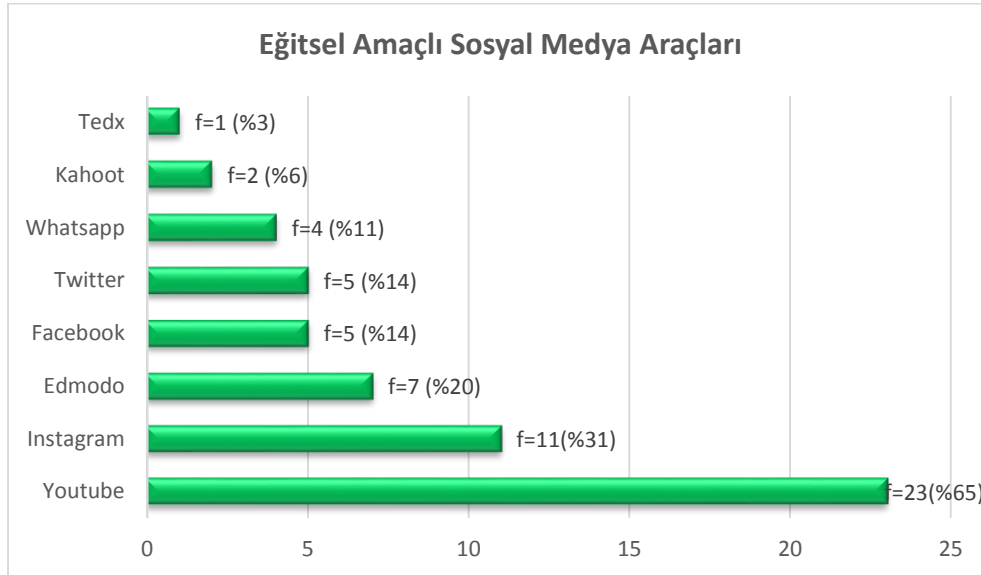

Grafik 1’de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğretmenlerin %85’i (f=30) Instagram, %77’si (f=27) Facebook,%65’i (f=23) Youtube, %34’ü (f=12) ise Whats app kullanmaktadır.

3.2. Öğretmenlerin Eğitsel Amaçlı Kullandıkları Sosyal Medya Araçlarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin açık uçlu soru formunda bulunan “Eğitsel amaçlı olarak hangi sosyal medya araçlarını kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı Grafik 2’de verilmiştir.

Grafik 2. Eğitsel Amaçlı Sosyal Medya Araçlarının Dağılımı

Grafik 2’de belirtildiği gibi; öğretmenlerin mesleki açıdan yararlanarak kullandıkları en yüksek frekans ve yüzde değeri olan sosyal medya aracı %65 ($f=23$) ile Youtube’dur. Diğer en sık kullandıkları sosyal medya aracı %31 ($f=11$) ile Instagram’dır.

3.3. Öğretmenlerin Sosyal Medya Araçlarını Eğitsel Amaçlı Kullanmalarının Nedenlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin açık uçlu soru formunda bulunan “Sosyal medyayı eğitim-öğretim faaliyetlerini desteklemek amaçlı kullanma nedeniniz nedir?” sorusuna verdikleri cevapların içerik analiz sonucu elde edilen kodların dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanma Nedenlerine İlişkin Kodlar ve Frekansları (N=35)

Kodlar	Frekans	Yüzde (%)
Kısa sürede erişim	10	28
Değişik uygulamalara ve verilere erişim	9	26
Eğitim ile ilgili yaratıcı, farklı fikir üretmesi	7	20
Sınıf ortamına somut, görsel ve etkinlik aktarımı	7	20
İş arkadaşları ile işbirliği ve fikir alışverişi	6	17
Organizasyon becerisi kazanma	1	3

Tablo 2’de belirtildiği gibi öğretmenlerin sosyal medyayı eğitim-öğretim faaliyetlerini desteklemek amaçlı en fazla kullanım nedeni %28 ($f=10$) ile bilgiye kısa sürede erişim olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca öğretmenleri %26’sı ($f=9$) sınıf ortamından sosyal medya üzerinden dersin

içeriği ile paralel değişik uygulamalara ve verilere erişim sağlamaktadır. Öğretmenler %20'si (f=7) için sosyal medyanın eğitim ile ilgili yaratıcı, farklı fikir üretmesi ve sınıf ortamına somut, görsel ve etkinlik aktarımının olması nedeniyle sosyal medyayı tercih etmektedir. Sosyal medyayı etkin kullanan öğretmenlerin %17'si (f=6) bazıları ile meslektaşları ile daha iyi, kaliteli işbirliği yaptığını ve daha hızlı fikir alışverişinde bulduklarını düşünmektedirler.

Sosyal medyayı eğitim-öğretim faaliyetlerini desteklemek amaçlı kullanan bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir: '*Sosyal medyanın aktif olarak kullanımı geleneksel yönden ders işleyen yöntemlere göre daha başarılı ve etkili olmaktadır.*'

Ö23: *Ders işlenişinde görsellik sağlayarak öğrenmenin kalıcılığını arttırmamasından dolayı kullanıyorum.*

Ö16: *Teorik bilgiyi görselleştirmesi kolaylaştırıcı bir etkidir.*

Ö18: *Meslektaşlarım ile iletişim ve işbirliği olanağı sağlaması, farklı etkinlikleri öğrenme ve sınıf ortamına taşıma imkânı ile yeni eğitsel uygulamaları tanıma imkânı sağlamaktadır.*

Ö5: *Daha çok bilgiye daha kısa zamanda ulaşmak ve yaratıcı, farklı fikirlerin bulunması nedeni ile kullanıyorum.*

Tablo 3. Sosyal Medya Araçlarının Mesleki Gelişime Katkısına İlişkin Bulgular

Kodlar	Frekans	Yüzde (%)
Alandaki yeni gelişmeleri takip etmede	9	41
Bilgiye hızlı ve kolay erişim sağlamada	5	23
Farklı bilgi ve uygulamalara ulaşma	5	23
Meslektaşlarla iletişim sağlamada	3	13

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmenlerin sosyal medyanın mesleki gelişimlerine katkısı konusunda ortaya çıkan kodların %41'inde (f=9) sosyal medyanın alandaki yeni gelişmeleri takip etmede, %23'ünde (f=5) bilgiye hızlı ve kolay erişim sağlama ile farklı bilgi ve uygulamalara ulaşmada %13'de (f=3) meslektaşlarla iletişim sağlamada katkı sağladığı belirlenmiştir.

Ö17: *Sosyal medya kullanımı mesleki yönden kendimizi geliştirmemizi ve güncellememizi ve bu sayede öğrenci öğretmen arasındaki yakınlığı arttırmaktadır.*

Başka bir öğretmen de şu şekilde görüşünü belirtmiştir:

Ö29: *Eğitim alanındaki yenilikleri takip etmemde kolaylık sağlıyor. Materyal hazırlama ve farklı yöntem teknikleri uygulama konusunda oldukça katkısı var.*

Tablo 4. Sosyal Medya Araçlarında Paylaşılan İçeriklerin Özellikleri İle İlgili Önerilerin Bulguları

Kodlar	Frekans	Yüzde (%)
Güncel ve sınıflandırılmış içerik	10	28
Bilgi Güvenirliğinin sağlanması	6	17

Tablo 4’de görüldüğü gibi öğretmenlerin %28’i ($f=10$) içeriklerin güncel ve sınıflandırılmış içerikler olması, % 17’si ($f=6$) sosyal medya araçlarını kullanan kişileri için bu araçların güvenilirliğinin sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Bir öğretmen konu ile ilgili görüşünü şu şekilde belirtmiştir:

Ö8:*Güncel, anlamlı ve gerekli bilgilerle donanımlı olmasını öneririm.*

4. TARTIŞMA

Öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak sosyal medyayı kullanmalarına ilişkin görüşlerini incelemek için yapılan bu çalışmada, öğretmenlerin eğitim amaçlı olarak en fazla Youtube’un kullandıkları belirlenmiştir. Bunun sebebi Youtube’un birçok dersle ilgili zengin bir içeriğe sahip olması ve öğretmenin kendi hesabını oluşturarak kendi ders videolarını paylaşmasına olanak vermesinden kaynaklanabilir. Burns (2016) Youtube’un öğrencilere dünyayı dolaşma, bir konudaki uzmanları dinleme veya yeni bir fikir için bir açıklama duyma fırsatı sunmasından dolayı öğrenme ve öğretme için güçlü bir araç olduğunu belirtmiştir. Wilson (2015) yaptığı çalışmada öğretmenlerin Youtube’un kullanımının etkililiğini sağlamak amacıyla; (i) video izlerken öğrencilere not aldırma, (ii) video izlendikten sonra bir tartışma yapma, (iii) öğrencileri odaklamak için videoları geri sarma ve (iv) güvenli videolar için okul politikasının oluşturma stratejileri kullandıklarını belirlemiştir.

Öğretmenlerin bilgiye kısa sürede erişim sağlama, farklı ve yaratıcı fikirler üretme, somut görsel etkinlikler yapma ve fikir alışverişinde bulunma amacıyla sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullandıkları çalışmadan çıkan diğer bir bulgudur. Bu bulguları desteleyecek şekilde Bold ve Yadamsuren (2019) öğretim üyeleri ile yaptıkları çalışmada, sosyal medyanın öğrenciler ve meslektaşları arasında hızlı iletişim kurma ve kolay içerik oluşturmaya nedeniyle faydalı bir araç olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Buna karşılık sosyal medya araçlarının her ders ve öğrenci seviyesi için uygun olmaması ve sadece iç motivasyonu yüksek olan öğrencilerde etkili olması Menteşe (2013) tarafından yapılan çalışmada bir sınırlılık olarak ortaya çıkmıştır.

Sosyal medyanın öğretmenlerin mesleki gelişimlerine en fazla kendi alanlarındaki yeni gelişmeleri takip etmede katkı sağladığı bu çalışmadan çıkan bir başka bulgudur. Bununla birlikte öğretmenler sosyal medyanın bilgiye hızlı ve kolay erişimde, farklı bilgi ve uygulamalara ulaşma ve meslektaşlarla iletişim kurma konusunda kendilerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Ortaya çıkan bu bulgular sosyal medya araçlarının kullanımının öğretmenin bireysel ve mesleki açıdan çok boyutlu olumlu etkisi olabileceğini göstermektedir. Bu olumlu etkinin öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılımı sağlamada ve böylece akademik başarısının artırılmasında yardımcı olabilir. Nitekim Ekici ve Kıyıcı (2012) sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencilerinin oluşturduğu deneysel çalışma sonuçlarına göre de sosyal medya araçları uygulaması kullanan deney grubu öğrencilerinin akademik olarak klasik yöntem kullanan kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları gözlenmiştir.

Öğretmenlerin mesleki gelişimin sosyal medya aracılığı ile sağlanması öğrencilere de potansiyel olarak faydaları vardır. Özellikle öğretmen ve öğrenci arasında kısa sürede iletişim sağlama, öğrencilerin ilgisini derse çekme ve öğrenciler arasında işbirliği yağlama gibi faydaları bulunmaktadır (Faizi, Afia

ve Chiheb, 2013). Sosyal medya kullanımının, öğrencilere ek öğrenme ortamları yaratmasında ortam sağlamaktadır. Öğrencilerin analitik ve yaratıcı düşünme becerilerinin ortaya çıktığı da belirlenmiştir (Chen & Bryer, 2012).

Bu çalışma kapsamında; derslerde eğitsel amaçlı kullanılan sosyal medya paylaşımlarının öğretmen ve öğrencileri olumlu yönde desteklediği görülmüştür. Böylece; öğrencilerin ders içeriğine daha çok merak duyduğu ve öğrencilerin sosyal becerileri gelişerek daha fazla akranları ile işbirliği yaparak aktif olduğu ifade edilebilir. Sosyal medya destekli öğrenme öğretme sürecinde derslerin daha eğlenceli, aktif katılımlı ve verimli olduğu söylenebilir. Bu durum sosyal medyanın öğretim amacı ile daha farklı biçimlerde, farklı yöntemlerle, farklı öğrenci düzeyi ve farklı akademik içerikleri ile çalışılması ve değerlendirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

ÖNERİLER

Bu çalışmanın sonucunda şu öneriler yapılmıştır: (i) Eğitimden sorumlu karar mekanizmalarının öğretmenlere yönelik sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımına yönelik farkındalık çalışması içeren hizmet içi seminerler verebilir. (ii) Sosyal medya araçlarının eğitsel boyutta kullanımına yönelik, iyi örneklerden oluşan bloglar ve portalların oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılabilir. (iii) Öğretmenlerin eğitsel amaçlı olarak en fazla Youtube’u kullanması ve güncel ve sınıflandırılmış içerik istemesi nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığının kontrolünde her sınıf düzeyine yönelik Youtube kanalı açılabilir. (iv) Sosyal medyanın eğitsel amaçlı kullanılmasının çeşitli öğrenme çıktılarıyla ilişkisine yönelik deneysel ya da ilişkiyel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akdur, T. E., Yetişken, İ. C., ve Bilici, A. (2013). *Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağları Kullanımı: Bir MYO Deneyimi*. Akademik Bilişim Konferansı, Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Blazer, C. (2012). *Social networking in schools: Benefits and risks; review of the research*. ERIC Document Reproduction Service No. ED536527
- Bold, U., & B, Yadamsuren. (2019). *Use of social media as an educational tool: Perspectives of Mongolian university educators*. Retrieved November 5, 2019, from: <https://easychair.org/publications/preprint/HL2q>
- Burns, .M. (2016). *Harnessing the power of YouTube in the classroom*. Retrieved from: <https://www.edutopia.org/blog/harnessing-power-youtube-in-classroom-monica-burns>
- Chen, B., & Bryer, T. (2012). Investigating instructional strategies for using social media in formal and informal learning. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 13(1), 87-104. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v13i1.1027>

- Creswell, J. W. (2008). *Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (3rd ed.)*. New Jersey, NJ: Pearson.
- Demirli, C., Demirkol, M. ve Özdemir, T. Y. (2015). Çevrimiçi Öğrenme Topluluklarının Mesleki Gelişim Üzerindeki Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 11-41.
- Devi, K.S., Gouthami, E., & Lakshami, V.V. (2019). Role of social media in teaching-learning process. *JETIR*, 6(1), 96-103.
- Ekici, M., ve Kıyıcı, M. (2012). Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.
- Faizi, R., Afia, A., & Chiheb, R.(2013). Exploring the potential benefits of using social media in education. *iJEP*, 3(4), 50-53.
- Genç, Z. (2010). Web 2.0 Yeniliklerinin Eğitimde Kullanımı: Bir Facebook Eğitim Uygulama Örneği. *Akademik Bilişim.10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, Muğla.
- Hou, H. (2015). What makes an online community of practice work? A situated study of Chinese student teachers' perceptions of online professional learning. *Teaching and Teacher Education*, 46, 6-16.
- Menteşe, M.(2013). *Sosyal medya ortam ve araçlarının eğitimde kullanımına ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Merriam, S.B.(2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. San Fransisco: Jossey-Bass.
- Pollara, P. ve Zhu, J. (2011). Social Networking and Education: Using Facebook as an Edusocial Space. *In Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, (s. 3330-3338).
- Patton, Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Safko L., & David K.B.(2014). *The Social Media Bible*. Published in U.S.A.
- Saini, C., & Abraham, J.(2015). Using social media for educational purposes: Approaches and challenges. *International Education Conference 2015 on Learning Technologies in Education*.
- Wilson, A.(2015). *YouTube in the classroom*. Unpublished Master's Thesis, Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto, Canada
- Yamamoto, G., Demiray, U. ve Kesim, M. (2010). Türkiye'de E-öğrenme: Gelişmeler ve Uygulamalar. Ankara: Eflatun Yayınevi (s.53-54).

Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

EXTENDED ABSTRACT

Social Media is one of the most advanced communication tools of our time. Social media; content such as internet, web sites, multimedia applications, interactive publishing can be converted to digital data and transmitted from any point to point at any time via computer networks; it is a media area capable of presenting a large number of documents, images, sounds and text in various ways. Social media is a combination of two familiar words that people know very well. ‘Social’ is the term of mutual interaction and influence from others; ‘Media’ means that all kinds of news organizations come together; covers a wide range of news coverage tools.

With the development of information and communication technologies, it has become possible to access information regardless of time and place. Nowadays, rather than having access to information at all times, the skills of questioning, analyzing and creativity are becoming more important. Since use of technology is so advanced in the 21st century, it may be necessary to remove the educational activities from the classroom environments and put them into life, and to do more about life. The importance of using social media in education emerges at this point.

The aim of this study; teachers' views on the use of social media in education. For this purpose, the following questions are sought:

1. What are the social media tools that teachers use?
2. What are the social media tools that teachers use for educational purposes?
3. What are the reasons teachers use social media for educational purposes?
4. What is the contribution of using social media tools for educational purposes?
5. What are the teachers' suggestions for social media tools and shared content used for educational purposes?

In this study, basic qualitative method was used. In this study, teachers' opinions about the use of social media in education are described. The study group of the study was determined by sampling the favourable situation. In accordance with this sampling method, 35 teachers from different branches working in official schools connected to national education were reached.

An open-ended questionnaire was used to collect the data. A content analysis was used to analyse the data. The main purpose of content analysis is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data. Qualitative data analysis of the study resulted in 5 themes. In order to determine the reliability of the coding, 20% of the data was given to another encoder with the code definition table and the reliability between the encoders was determined.

The findings of the study are as follows: Teachers using 85% (f = 30) of Instagram, 77% (f = 27) of Facebook, 65% (f = 23) of Youtube, 34% (f = 12) of whats app. The highest frequency and percentage value used by teachers in terms of professional social media tool is 65% (f = 23) with Youtube. 28% (f = 10) of teachers used social media in order to support educational activities. The teachers participating this study stated that they used social media in order to fallow new development

in their fields (%41, f=9), to access to the information easily and quickly and to reach different knowledge and applications (%23, f=5), and to communicate with colleagues (% 13, f=3).

The findings of the study revealed that the majority of teachers were able to use social media tools in two dimensions, professionally and individually, satisfying and meeting expectations. Results; It shows that social media is found to be efficient and necessary for the teaching-learning process involving teachers and students. It can be said that the reasons for the use of social media by teachers are to include more students in the educational environment, to make the student active and to make the information more current and life-based than the classical method.